

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของพยาบาลที่มีต่อการบริหารจัดการด้านบุคลากรในงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของโรงพยาบาลชุมชนในเขต 1 ด้านนโยบายระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน การวางแผนบุคลากร การฝึกอบรมและการพัฒนา ค่าตอบแทน/การจูงใจในการปฏิบัติงาน ประเมินผลการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน สิ่งสนับสนุนและเอื้ออำนวยในการปฏิบัติงาน ความพึงพอใจในการบริหารจัดการ ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2551 มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

2. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลแผนกฉุกเฉินที่ปฏิบัติงานในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของโรงพยาบาลชุมชนทั้ง 84 แห่งในเขต 1 จำนวน 840 คน

ตัวอย่าง กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้พยาบาลที่ปฏิบัติงานในห้องฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนจำนวนตัวอย่าง 271 ตัวอย่าง

2.1 การคำนวณขนาดตัวอย่าง ใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2} = \frac{840}{1+840(0.05)^2} = 270.97$$

คิดเป็นตัวอย่างที่ต้องทำการศึกษาน้อยที่สุด 271 ตัวอย่าง

2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่างทำการสุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดสัดส่วนจากพยาบาลที่ปฏิบัติงานแผนกฉุกเฉินแห่งละ 4 คนโดย สถานที่ศึกษาคือ โรงพยาบาลชุมชน จำนวน 84 แห่ง 8 จังหวัดในเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขต 1 ได้จำนวนตัวอย่าง 336 คน

ตารางที่ 3.1 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

จังหวัด (1)	ขนาดเตียง					รวม
	10 เตียง	30 เตียง	60 เตียง	90 เตียง	120 เตียง	
แพร่	0	6	1	0	0	7
น่าน	3	8	1	1	0	13
ลำปาง	0	11	1	0	0	12
เชียงใหม่	2	11	4	1	2	20
เชียงราย	0	9	2	4	0	15
พะเยา	0	5	0	0	0	5
ลำพูน	0	4	1	1	0	6
แม่ฮ่องสอน	1	4	0	1	0	6
รวม	6	58	10	8	2	84
(2)	$3.1 \times 6 = 18.6$	$3.1 \times 58 = 179.8$	$3.1 \times 10 = 30.1$	$3.1 \times 8 = 24.8$	$3.1 \times 2 = 6.2$	$3.1 \times 84 = 260.4$
(3)	19	180	30	25	6	261
(4)	$6 \times 4 = 24$	$58 \times 4 = 232$	$10 \times 4 = 40$	$8 \times 4 = 32$	$2 \times 4 = 8$	336

ที่มา: ข้อมูลจากเอกสารบันทึกนักสาธารณสุข

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้โดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ขนาดโรงพยาบาล ระดับหน่วย

บริการ ตู้ชีพ การฝึกอบรมที่ได้รับ ความต้องการฝึกอบรม เวิร์กช็อป จำนวน 12 ข้อ ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close-ended Question) และปลายเปิด (Open-end Question)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคลากร ในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของโรงพยาบาลชุมชนในเขต 1 ด้านนโยบายระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน การวางแผนบุคลากร การฝึกอบรมและการพัฒนา ค่าตอบแทน/การจูงใจในการปฏิบัติงาน ประเมินผลการปฏิบัติงาน จำนวน 35 ข้อ รวมทั้งระบุแหล่งที่มาของบุคลากรในการจัดอัตรากำลังเสริมกรณีมีอุบัติเหตุหมู่ หรือสาธารณภัย

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นตามวิธีสร้างแบบวัดระดับความคิดเห็นและลิเคอร์ท (Likert' Scale) บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2542:137-139) โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นข้อความเชิงบวก และเชิงลบ ใช้การวัดที่มีการประเมินค่า 5 ระดับ คือ

ข้อความเชิงบวก	คะแนน	ข้อความเชิงลบ	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วยมาก	4	เห็นด้วยมาก	2
เห็นด้วย	3	เห็นด้วย	3
ไม่เห็นด้วย	2	ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ การปฏิบัติงานของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในห้องฉุกเฉิน และให้บริการการแพทย์ฉุกเฉิน

1) ประสบการณ์ การปฏิบัติงานของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในห้อง ฉุกเฉินและให้บริการการแพทย์ฉุกเฉิน จำนวน 7 ข้อ

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นตามวิธีสร้างแบบวัดทัศนคติ และลิเคอร์ท (Likert' Scale) บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2542:137-139) โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นข้อความเชิงบวก และเชิงลบ ใช้การวัดที่มี การประเมินค่า 5 ระดับ คือ

ข้อความเชิงบวก	คะแนน	ข้อความเชิงลบ	คะแนน
ระดับดีมาก	5	ระดับดีมาก	1
ระดับดี	4	ระดับดี	2
ระดับพอใช้	3	ระดับพอใช้	3
ระดับน้อย	2	ระดับน้อย	4
ทำไม่ได้	5	ทำไม่ได้	5

2) สิ่งสนับสนุนและเอื้ออำนวยในการปฏิบัติงานจำนวน 11 ข้อ

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นตามวิธีสร้างแบบวัดทัศนคติ และลิเคอร์ท

(Likert' Scale) บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2542:137-139) โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นข้อความเชิงบวก และเชิงลบ ใช้การวัดที่มีการประเมินค่า 5 ระดับ คือ

ข้อความเชิงบวก	คะแนน	ข้อความเชิงลบ	คะแนน
สภาพพร้อมใช้ ดีมาก	5	สภาพพร้อมใช้ ดีมาก	1
สภาพพร้อมใช้ ดี	4	สภาพพร้อมใช้ ดี	2
สภาพพร้อมใช้ พอใช้	3	สภาพพร้อมใช้ พอใช้	3
สภาพพร้อมใช้ ดี	2	สภาพพร้อมใช้ ดี	4
สภาพพร้อมใช้ ไม่มี	1	สภาพพร้อมใช้ ไม่มี	5

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริหารจัดการด้านบุคลากร จำนวน

9 ข้อ รวมทั้งปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นตามวิธีสร้างแบบวัดทัศนคติและลิเคอร์ท

(Likert' Scale) บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2542:137-139) โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นข้อความเชิงบวก และเชิงลบ ใช้การวัดที่มีการประเมินค่า 5 ระดับ คือ

ข้อความเชิงบวก	คะแนน	ข้อความเชิงลบ	คะแนน
มากที่สุด	5	มากที่สุด	1
มาก	4	มาก	2
ปานกลาง	3	ปานกลาง	3
น้อย	2	น้อย	4
ไม่มีความพึงพอใจ	1	ไม่มีความพึงพอใจ	5

การให้คะแนนการประเมิน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร

ทรัพยากรบุคคลข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ สิ่งสนับสนุนและเอื้ออำนวยในการปฏิบัติงาน และความพึงพอใจในการบริหารจัดการด้านบุคลากรของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในห้องฉุกเฉินของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การแปลผลคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้หลักการวัดผลแบบอิงกลุ่ม (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2527: 1-3) ค่าเฉลี่ยของทั้งหมด (ค่าคะแนนสูงสุด-ค่าเฉลี่ยสูงสุด) = 5-4.40 เท่ากับ 0.60 ดังนั้นผู้วิจัย จึงกำหนดเกณฑ์การแปลผล โดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยมาพิจารณา โดยยึดตามเกณฑ์ช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ระดับไม่เห็นด้วย	ช่วงคะแนน 1.00 - 1.60 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของผู้ให้บริการอยู่ใน
ระดับน้อย	ช่วงคะแนน 1.61 - 2.60 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของผู้ให้บริการอยู่ใน
ระดับกลาง	ช่วงคะแนน 2.61- 3.60 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของผู้ให้บริการ อยู่ใน
ระดับมาก	ช่วงคะแนน 3.61- 4.60 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของผู้ให้บริการ อยู่ใน
ระดับมากที่สุด	ช่วงคะแนน 4.61 ขึ้นไป หมายถึง ระดับความคิดเห็นของผู้ให้บริการ อยู่ใน

3.2 วิธีการพัฒนาเครื่องมือ

มีขั้นตอนการสร้าง และพัฒนาเครื่องมือดังนี้

3.2.1 ศึกษาขอบเขตเนื้อหา รวมทั้งเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีสร้างแบบสอบถามจากเอกสารต่าง ๆ

3.2.3 สร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้คณะกรรมการ
ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2.4 สร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจเพื่อพิจารณา
หาความตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.5 นำเครื่องมือมาจัดพิมพ์ แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3.1 การหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ใช้การตรวจสอบความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อขอข้อเสนอแนะ
ในการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เมื่อได้ข้อเสนอแนะแล้ว
ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุง แก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3.2 การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Pre-Test) กับพยาบาลที่ให้บริการงานอุบัติเหตุฉุกเฉินที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 37 คน จาก 8 โรงพยาบาลในจังหวัดพิษณุโลก คือ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนครไทย โรงพยาบาลบางระกำ โรงพยาบาลบางกะพูน โรงพยาบาลวังทอง โรงพยาบาลพรหมพิราม โรงพยาบาลชาติตระการ โรงพยาบาลเนินมะปราง โรงพยาบาลวัดโบสถ์ จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของคอนบราค (Conbrach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารทรัพยากรบุคคล ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และสิ่งสนับสนุน/สิ่งเอื้อในการปฏิบัติงาน และความพึงพอใจต่อการบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นแบบประมาณค่า ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91, 0.93 และ 0.80 ตามลำดับ นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อยอีกครั้ง แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเรียบร้อยเป็นครั้งสุดท้าย จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดำเนินการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลที่ลงนามโดยนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแพร่

4.2 ส่งแบบสอบถามถึงหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข 84 แห่ง ใน 8 จังหวัดภาคเหนือ (เขต 1) เพื่อให้พยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกฉุกเฉินของโรงพยาบาลชุมชนตอบแบบสอบถามกลับ

4.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมด เพื่อนำไปวิเคราะห์ประมวลผลโดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

5.2 แจกแจงข้อมูล แบ่งเป็นกลุ่มตามตัวแปร

5.3 ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามทุกข้อ โดยใช้เกณฑ์ตามที่กำหนดไว้

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

5.4.1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด-สูงสุด

5.4.2 ข้อมูลปัจจัยการบริหารจัดการด้านบุคคล วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4.3 ข้อมูลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพยาบาล วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4.4 ข้อมูลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4.5 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของความคิดเห็นของผู้ให้บริการในระบบบริการ การแพทย์ฉุกเฉินตามตัวแปรอิสระที่มีระดับการวัดเป็นแบบแบ่งกลุ่มโดยตัวแปรตามเป็นคะแนนความคิดเห็นระดับการวัดเป็นช่วงมาตรา สถิติเชิงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้แก่ เพียร์สันไคสแควร์ (Pearson Chi-square test independent), Pearson Product Moment correlation

5.4.6 วิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลครบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาจำนวน ร้อยละ ของความคิดเห็น และนำบางส่วนมาใช้ประกอบการอภิปรายผล